

Resultaten evaluatie EU-Schoolfruit- en groenteprogramma 2021-2022

Right Marktonderzoek en Advies B.V.

Telefoon : 038-4212185
Projectleider : de heer G. Hamstra
Projectnummer : 4630-10
Aangevraagd door : RVO
Datum : 25 mei 2022
Status : definitief

Inhoud

Samenvatting	4
1. Onderzoeksopzet.....	7
1.1 Aanleiding.....	7
1.2 Doelstelling onderzoek.....	8
1.3 Onderzoeksmethode, steekproef en respons	8
1.4 Vragenlijst en veldwerkperiode	8
1.5 Rapportage.....	8
2. Resultaten	9
2.1 Deelname aan het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma	9
2.2 Levering van schoolfruit.....	11
2.2.1 Groente en fruit met cosmetische afwijking	11
2.2.2 Variatie in levering	12
2.2.3 Kwaliteit van levering.....	13
2.2.4 Contact met leverancier	14
2.2.5 Problemen met de leverancier	14
2.3 Beoordeling EU-Schoolfruit- en groenteprogramma	16
2.4 Communicatie en lesmateriaal EU-Schoolfruit- en groenteprogramma	18
2.4.1 Digitale nieuwsbrief.....	19
2.4.2 Posters Startpakket	20
2.4.3 Nieuwsbrief voor ouders	20
2.4.4 Digitale lesportaal Chef!	22
2.4.5 Bezoek aan groente- of fruitteler	27
2.5 Websites EU-Schoolfruit- en groenteprogramma en beleid	28
2.5.1 Website	28
2.5.2 Website EU-Schoolfruit.....	29
2.5.3 Website beleid groente en fruit op school	30
2.5.4 Schoolfruitbeleid.....	34
2.5.5 Brochure	35

2.6	Aandacht eten groente en fruit en het groente- en fruitbeleid.....	37
2.6.1	Aandacht voor eten groente en fruit	37
2.6.2	Groente- en fruit beleid.....	38
2.7	Vaste groente- en fruitdagen.....	40
2.7.1	Afspraken vaste groente- en fruitdagen	40
2.8	Toekomst.....	42
2.9	Slotopmerkingen	45
3.	Bijlage: achtergrondkenmerken	47

Samenvatting

In het schooljaar 2021-2022 hebben 3.217 scholen deelgenomen aan het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma (hierna te noemen EU-Schoolfruitprogramma). Er is een vragenlijst aan hen voorgelegd, om inzicht te krijgen in de uitvoering van het EU-Schoolfruitprogramma en de tevredenheid hierover. Uiteindelijk hebben in totaal 1.980 scholen deelgenomen aan het onderzoek. In deze samenvatting worden de belangrijkste uitkomsten besproken.

Voor het eerst levering groente en fruit met cosmetische afwijking

Dit jaar is er voor het eerst groente en fruit met een cosmetische afwijking (klasse II) geleverd. De ruime meerderheid van de scholen (77%) vindt het goed dat er dit jaar ook klasse II groente en fruit worden aangeboden in het EU-Schoolfruitprogramma. Scholen die het hier niet mee eens zijn geven aan dat deze producten sneller bederven en dat sommige kinderen het niet hoeven omdat het er onaantrekkelijk uitziet.

Het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma wordt in zijn geheel (heel) positief beoordeeld

Bijna alle scholen zijn (heel) positief over het EU-Schoolfruitprogramma (92%). Dit percentage is iets gedaald ten opzichte van vorig jaar, toen was dit 99%. Gemiddeld geeft twee derde van de scholen aan de meeste kinderen, ouders en leraren enthousiast zijn. Scholen benoemen onder meer dat het fijn is om op deze manier het eten van groente en fruit te kunnen promoten en stimuleren. De variatie van het geleverde groente en fruit en de kwaliteit is wel beduidend minder goed beoordeeld dan voorgaande jaren.

Minder variatie ervaren in de geleverde producten

Scholen geven aan dat er een stuk minder variatie is ervaren in de geleverde producten vergeleken met vorig schooljaar. De helft van de scholen (50%) heeft weinig variatie ervaren in het ontvangen fruit, vorig schooljaar was dit slechts 12%. Ook is er minder variatie ervaren in de geleverde groente, 68% van de scholen vond dat er weinig variatie was, vorig schooljaar was dit 26%.

De kwaliteit van de geleverde groente en het geleverde fruit is minder goed beoordeeld

De kwaliteit van het geleverde fruit en de geleverde groente is over het algemeen een stuk minder goed beoordeeld dan vorig schooljaar. Het geleverde fruit is door 31% als goed beoordeeld (t.o.v. 59% vorig schooljaar) en de geleverde groente door 39% (t.o.v. 64% vorig schooljaar).

Het contact met de schoolfruitleverancier is wederom over het algemeen goed

Evenals vorig schooljaar wordt het contact met de leverancier van het schoolfruit door het grootste gedeelte van de scholen als goed ervaren (80%), dit percentage is wel iets gedaald vergeleken met vorig schooljaar (87%). Daarnaast heeft 17% van de scholen het contact als redelijk goed ervaren. In totaal heeft 60% van de scholen geen problemen met

hun schoolfruitleverancier gehad (vergeleken met 74% vorig schooljaar). De scholen die wel problemen hebben ervaren, geven met name aan dat deze problemen (evenals vorig schooljaar) voornamelijk over de kwaliteit van de geleverde producten ging (27%). De meeste klachten zijn helemaal (42%) of grotendeels (29%) opgelost.

Over het algemeen zijn scholen positief over de communicatie vanuit EU-Schoolfruit

Zowel de deelnamemail, het startpakket als de digitale nieuwsbrief zijn door bijna alle scholen ontvangen. Met een 8,1 zijn scholen over het algemeen zeer tevreden over de digitale nieuwsbrief, vorig jaar werd deze ook gemiddeld met een 8,1 beoordeeld. Beide schoolfruitposters uit het Startpakket zijn door maar liefst 81% van de scholen opgehangen. Driekwart van de scholen heeft de nieuwsbrief voor ouders bij de ouders onder de aandacht gebracht, ruim de helft van de scholen vindt het goed dat ouders de mogelijkheid hebben om zelf een nieuwsbrief te ontvangen. Ongeveer de helft van de heeft de nieuwsbrief onder de aandacht gebracht middels de nieuwsbrief van de school en een derde via de app van de school.

Wederom meer scholen die een account hebben aangemaakt op Chef!

De meeste scholen (93%) zijn op de hoogte van de voorwaarde voor het EU-Schoolfruitprogramma dat ze zich moeten aanmelden voor het digitale lesportaal Chef!. Bij 63% van de scholen hebben één of meerdere personen een account op Chef!. Dit percentage is gestegen ten opzichte van vorig schooljaar, (56%) en het schooljaar ervoor (49%).

De Startlessen en lesactiviteiten van Chef! worden over het algemeen goed beoordeeld

Ruim driekwart van de scholen (78%) die een account heeft aangemaakt op Chef! heeft gebruik gemaakt van de Startlessen EU-Schoolfruit. Dit is een iets hoger percentage dan vorig jaar, toen was dit 72%. In totaal heeft 58% van de scholen gebruik gemaakt van de korte lesactiviteiten en geeft 6% aan dit nog te gaan doen. Zowel de Startlessen als de korte lesactiviteiten worden beiden gemiddeld met een 7,7 beoordeeld.

Scholen zijn over het algemeen zeer positief over de websites van EU-Schoolfruit

De scholen beoordelen de EU-Schoolfruit website in zijn geheel gemiddeld een 8,2. Ook de verschillende onderdelen van de website worden allemaal minimaal met een 8,2 beoordeeld. Evenals voorgaande schooljaren wordt de website met name bezocht voor de inschrijving (84%). Een derde van de scholen heeft de website over schoolfruitbeleid (www.wijkiezengroenteenfruit.nu) bezocht (32%). Daarnaast geeft 37% van de scholen aan dit nog van plan te zijn om te gaan doen. De scholen die de website hebben bezocht beoordelen deze website over het algemeen met een rapportcijfer van een 7,9. Scholen die de website (nog) niet hebben bezocht geven hiervoor met name als reden dat ze al een schoolfruitbeleid hebben (35%), er geen tijd voor hebben gehad, het waren vergeten (33%) of dat zij niet wisten dat de website er was (24%).

De verschillende onderdelen of downloads op de website over het schoolfruitbeleid zoals het stappenplan, inspiratieverhalen en de argumentenkaarten worden allemaal met een 8,2 of hoger beoordeeld. Bijna alle onderdelen zijn door minimaal de helft van de scholen minstens één keer gebruikt. Een kwart van de scholen geeft aan dat de schoolfruitbeleid website heeft bijgedragen aan het opzetten of verbeteren van een schoolfruitbeleid.

Brochure nog niet heel veel gebruikt voor beleid maar wel goed beoordeeld

In totaal heeft 19% van de scholen de brochure 'In 4 stappen naar een succesvol groente- en fruitbeleid!' gebruikt, en 11% is dit nog van plan. Scholen beoordelen de brochure gemiddeld met een 7,9 (vergeleken met een 7,8 vorig schooljaar). Van de scholen geeft 16% aan dat de brochure ('In 4 stappen naar een succesvol groente- en fruitbeleid') heeft bijgedragen aan het opzetten of verbeteren van een schoolfruitbeleid.

Er wordt door bijna alle scholen aandacht besteed aan gezonde voeding

De meeste scholen hebben eerder meegedaan aan het EU-Schoolfruitprogramma (92%). Scholen besteden op verschillende manieren aandacht rond het thema gezonde voeding. Zo stimuleert 69% van de scholen het meenemen van gezonde traktaties en 40% van de scholen houden een groentetuin of moestuin bij.

Bijna de helft van de scholen had voorafgaand aan het EU-Schoolfruitprogramma al vaste fruit/-groentedagen op school (48%) en 44% geeft aan dat zij voorafgaand al een beleid hadden ten aanzien van gezonde voeding. Daarnaast had 19% van de scholen geen beleid maar stimuleerden het meenemen van groente en fruit wel. Een ruime meerderheid van de scholen was al bekend met de Gezonde School-aanpak, slechts 2% had hier nog nooit van gehoord.

Door EU-Schoolfruitprogramma lijkt er meer groente en fruit te worden meegenomen

Ongeveer driekwart van de scholen geeft aan dat ze het idee hebben dat kinderen door het EU-Schoolfruitprogramma regelmatig vaker groente en fruit meenemen. Bijna de helft van de scholen blijft de vaste groente- en fruitdagen op school ook voortzetten (48%).

Het merendeel van de scholen hoopt volgend jaar weer te mogen deelnemen

79% van de scholen hoopt volgend jaar weer te mogen deelnemen aan het EU-Schoolfruitprogramma, dit is iets minder dan vorig schooljaar (89%). Scholen die niet opnieuw willen deelnemen aan het programma, geven hiervoor met name als redenen dat het teveel werk is, zij slechte ervaringen hebben omdat er te weinig variatie was of de kwaliteit slecht was, dat de schoolleiding / leerkrachten niet verder willen of omdat het eten van groente en fruit al de norm is op school.

1. Onderzoeksopzet

1.1 Aanleiding

Het doel van het EU-Schoolfruitprogramma is in de eerste plaats de afzetbevordering van fruit en groente in Nederland. Daarnaast is het programma een laagdrempelige stimulans om te bevorderen dat schoolgaande kinderen samen fruit en groente eten in de klas. Binnen het EU-Schoolfruitprogramma krijgen scholen voor elke leerling een gratis periode fruit of groente, drie porties per week gedurende 20 weken. Na deze periode bepalen ouders en de school zelf of en hoe zij doorgaan met het gezamenlijk eten van fruit en groente in de klas. Alle basisscholen in Nederland mogen zich inschrijven, op voorwaarde dat de hele school meedoet. Daarnaast mochten ook VSO scholen (Voortgezet Speciaal Onderwijs) zich inschrijven. Afhankelijk van het aantal inschrijvingen kunnen alle scholen of een deel van de scholen inderdaad meedoen met het programma.

In het schooljaar 2021-2022 hebben 3.217 scholen deelgenomen aan het EU-Schoolfruitprogramma. Deze scholen kregen eens per week fruit en groente geleverd voor alle leerlingen. Aanvullend ontvingen de scholen lesmateriaal, zodat in elke groep een les over fruit en groente gegeven kon worden. De insteek is dat de leerlingen ook na afloop van het programma gezond blijven eten. Op deze manier wordt het eten van fruit en groente de gewoonste zaak van de wereld.

Het EU-Schoolfruitprogramma wordt uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit, Wageningen University & Research, in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De praktische levering van de groente en het fruit wordt uitgevoerd door 8 erkende leveranciers.

Meer dan 7000 schoolvestigingen hebben al minstens één keer meegedaan aan het EU-Schoolfruitprogramma, dat loopt sinds 2011. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland wil het EU-Schoolfruitprogramma jaarlijks evalueren om inzicht te krijgen in het effect van de campagne. Dit is tevens een eis van de EU voor de uitvoering van het programma. Daarom is er na afloop van de schoolfruitperiode onder de deelnemende scholen een procesevaluatie uitgevoerd.

De doelgroep van de procesevaluatie bestaat uit alle scholen die in de week van 15 november 2021 tot en met de week van 18 april 2022 hebben deelgenomen aan het EU-Schoolfruitprogramma.

1.2 Doelstelling onderzoek

Het doel van de procesevaluatie is het inzichtelijk maken van de uitvoering van het EU-Schoolfruitprogramma en de tevredenheid over het programma bij de scholen.

1.3 Onderzoeksmethode, steekproef en respons

Onder de deelnemende scholen is een online onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is net als in voorgaande jaren uitgevoerd in opdracht van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland door Right Marktonderzoek in Zwolle.

De schoolfruitcoördinatoren van de deelnemende scholen zijn via een persoonlijke e-mail uitgenodigd voor deelname aan het online onderzoek. De uitnodigingen zijn verstuurd door Right Marktonderzoek, uit naam van het EU-Schoolfruitprogramma. Aan de scholen die in de loop van de veldwerkperiode nog niet hadden deelgenomen aan het onderzoek, is een herinneringsmail gestuurd.

In totaal zijn er 3.003 uitnodigingen voor het onderzoek verstuurd, waarbij scholen met meerdere locaties en dezelfde schoolfruitcoördinator slechts één keer voor het onderzoek zijn uitgenodigd. Van de uitgenodigde scholen hebben 1.980 scholen (66%) aan het onderzoek deelgenomen.

1.4 Vragenlijst en veldwerkperiode

De vragenlijst die is gebruikt bij de voorgaande procesevaluatie onder scholen, vormde de basis van de vragenlijst voor de huidige meting onder deze scholen.

Deze vragenlijst is voor dit schooljaar op enkele punten aangepast en geactualiseerd.

Het veldwerk voor het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van 5 april tot en met 25 april 2022.

1.5 Rapportage

De meeste vragen in het onderzoek zijn aan alle scholen gesteld. Daar waar dit niet het geval is, staat vermeld hoeveel scholen (n) de betreffende vraag hebben beantwoord.

2. Resultaten

2.1 Deelname aan het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma

In onderstaande tabel is weergegeven op welke wijze de scholen met het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma in contact zijn gekomen.

Tabel 2.1 Op welke wijze bent u in contact gekomen met het EU-Schoolfruitprogramma? (meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
onze school heeft eerder meegedaan met het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma	1814	92%
Gezonde School	294	15%
Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit	176	9%
via internet	86	4%
andere scholen	78	4%
JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht)	46	2%
GGD	65	3%
via de post, mailing	56	3%
Jong Leren Eten	56	3%
Voedingscentrum Nederland	16	1%
anders	30	2%

De grote meerderheid van de scholen is met het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma in contact gekomen doordat hun school al eerder aan het programma heeft meegedaan. Andere manieren waarop de scholen in contact zijn gekomen met het programma zijn de Gezonde School, Steunpunt Smaaklessen & EU en via het internet. Echter worden deze wijzen beduidend minder vaak benoemd.

Het vignet Gezonde School is een kwaliteitskeurmerk voor scholen die werken aan het verbeteren van de gezondheid van hun leerlingen. Een Gezonde School is een school die aan de hand van vier Gezonde School-pijlers structureel aandacht besteedt aan gezondheid. Aan de scholen is gevraagd of ze bekend zijn met deze aanpak.

*Tabel 2.2 Is uw school bekend met de Gezonde School-aanpak?
(meerdere antwoorden mogelijk)*

	n	%
ja, daar heb ik wel van gehoord	1335	67%
ja, we hebben een vignet Voeding	291	15%
ja, we hebben een vignet (anders dan voeding)	198	10%
ja, we hebben meerdere vignetten	197	10%
ja, we zijn bezig een vignet voeding te halen	83	4%
ja, we zijn bezig een vignet (anders dan voeding) te halen	75	4%
nee, nog nooit van gehoord	38	2%

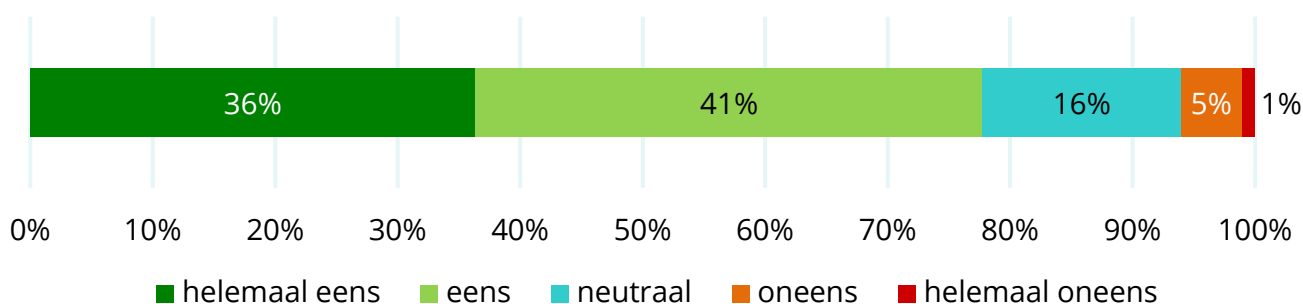
De ruime meerderheid heeft van de Gezonde School-aanpak gehoord. Meerdere scholen hebben dan ook een vignet, of zijn bezig deze te behalen. Een klein aantal scholen (2%) geeft aan nog nooit van de Gezonde School-aanpak gehoord te hebben.

2.2 Levering van schoolfruit

2.2.1 Groente en fruit met cosmetische afwijking

Dit jaar is er voor het eerst groente en fruit met een cosmetische afwijking (klasse II) geleverd. Dit betreft groente en fruit die bijvoorbeeld een afwijkende vorm of kleur hebben. Aan de scholen is gevraagd wat ze er van vinden dat er type II groente en fruit worden aangeboden. In onderstaande figuur zijn de resultaten weergegeven.

Figuur 2.1 Het is goed dat er in het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma ook klasse II groente en fruit wordt aangeboden

Bijna 8 op de 10 scholen geven aan het goed te vinden dat er ook klasse II groente en fruit wordt aangeboden. De scholen die het hier niet mee eens zijn (6%) geven voornamelijk als redenen dat de producten snel bederven en dat kinderen onaantrekkelijke producten minder snel willen proeven. In onderstaande tabel zijn de meest voorkomende redenen beschreven.

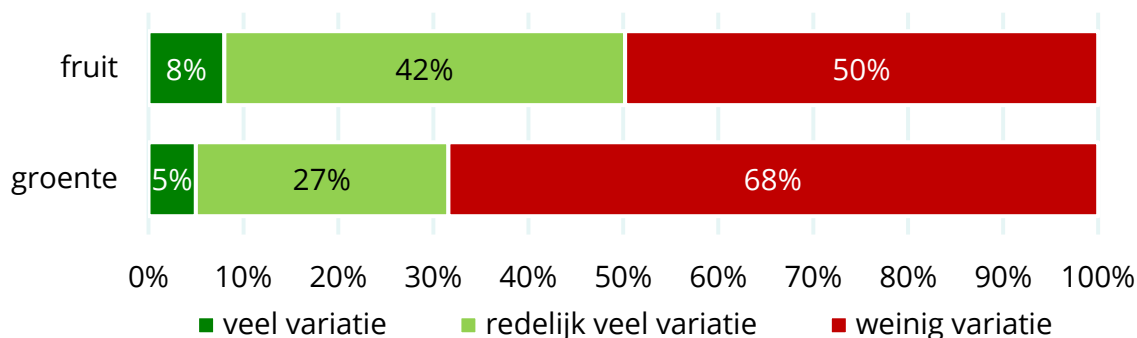
Tabel 2.3 Kunt u aangeven waarom u het niet goed vindt dat er ook klasse II groente en fruit wordt aangeboden? Open vraag, de antwoorden zijn gecodeerd. (meerdere antwoorden mogelijk; n = 128)

	n	%
snel bedorven / beschimmeld / rot	47	39%
als het er onaantrekkelijk uitziet hoeven de kinderen het niet	33	26%
slechte kwaliteit / kwaliteit onvoldoende	26	20%
het moet te snel genuttigd worden / houdbaarheid is minder	15	12%
vaak veel weg moeten gooien	12	9%
als je kinderen nieuwe dingen wilt leren eten, moet het er wel goed uitzien	11	9%
weinig variatie / geen diversiteit	6	5%
te bewerkelijk	4	3%

2.2.2 Variatie in levering

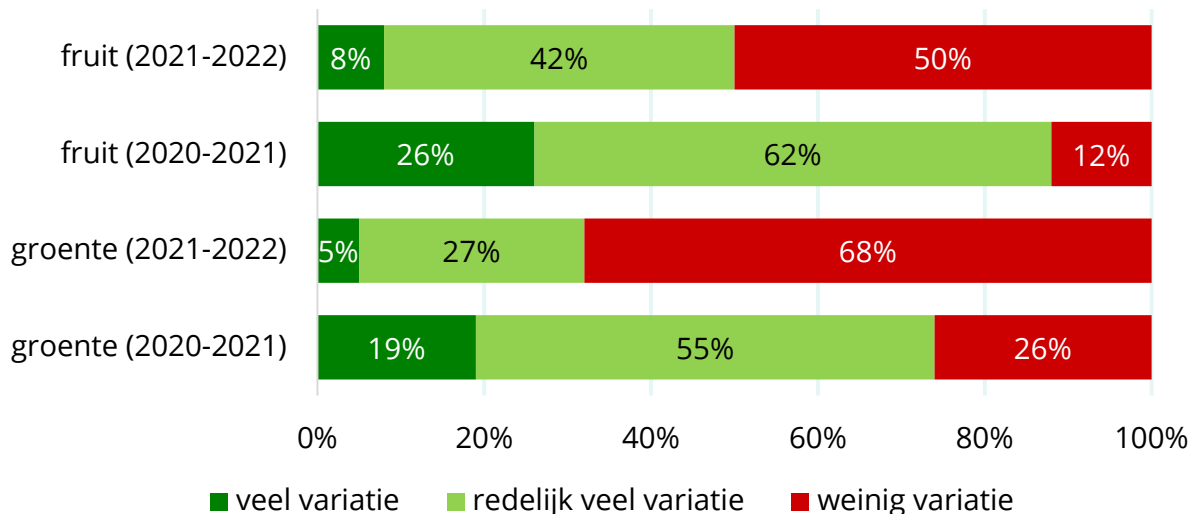
De onderstaande figuur geeft weer of de scholen vinden dat er over het algemeen voldoende variatie was in het aangeleverde fruit en de aangeleverde groente.

Figuur 2.2 Is er volgens u voldoende variatie in het geleverde fruit en de groente?

De variatie in het geleverde fruit en groenten is beduidend minder dan vorig jaar vinden de scholen. Van de geleverde groenten geeft bijna 7 op de 10 scholen aan weinig variatie te hebben ontvangen en van het geleverde fruit geeft de helft van de scholen aan weinig variatie te hebben ontvangen. In onderstaande figuur is het verschil tussen schooljaar 2021-2022 en 2020-2021 visueel weergegeven.

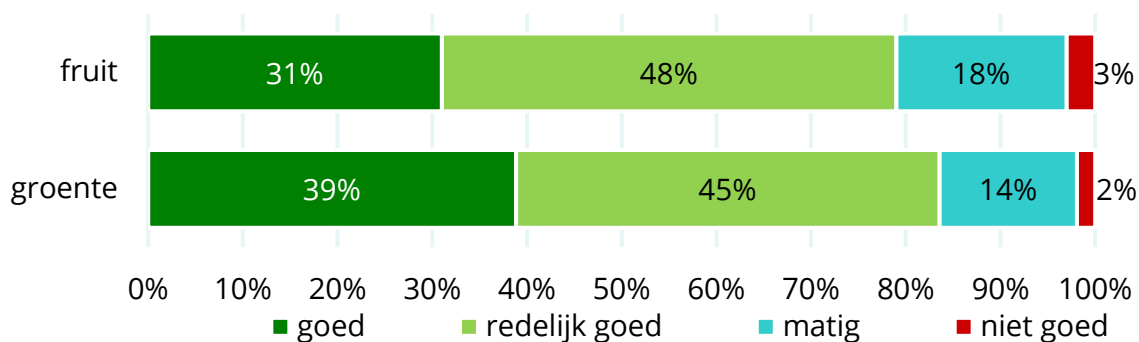
Figuur 2.3 Is er volgens u voldoende variatie in het geleverde fruit en de groente? (Schooljaar 2021-2022 en schooljaar 2020-2021)

2.2.3 Kwaliteit van levering

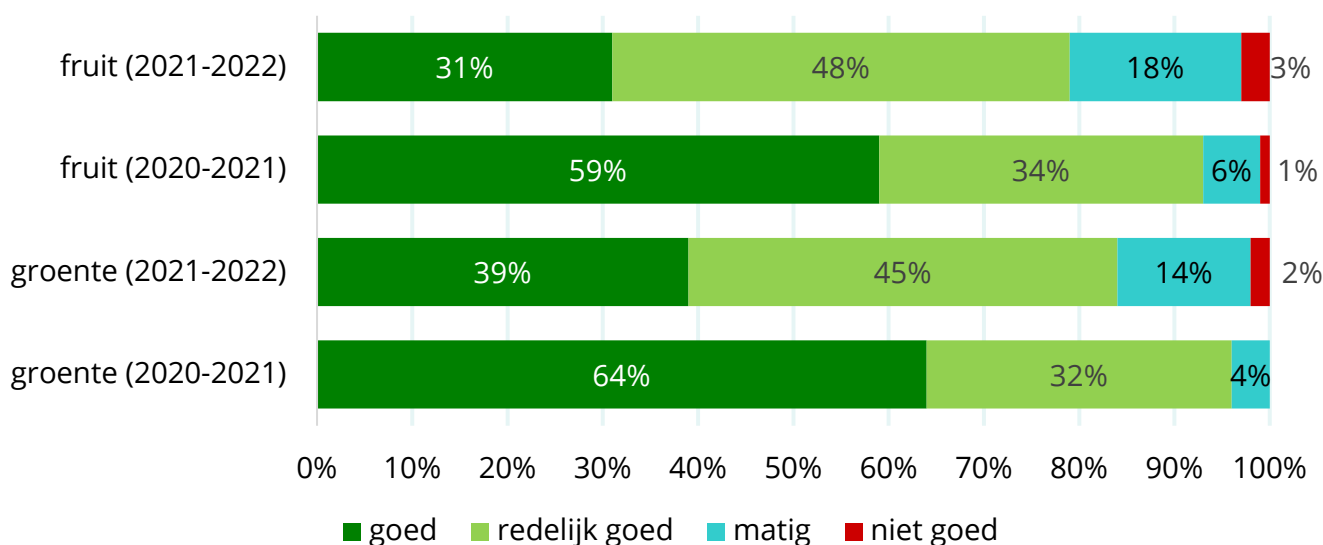
Er is ook gevraagd naar de kwaliteit van het aangeleverde fruit en de groente. Dit is in onderstaande figuur weergegeven.

Figuur 2.4 Hoe is de kwaliteit van het fruit/de groente die geleverd is door de schoolfruitleverancier?

Vergeleken met vorig jaar is de kwaliteit van de geleverde producten slechter beoordeeld. Ruim 2 op de 10 scholen heeft de kwaliteit van het fruit als matig of niet goed beoordeeld. De groenten zijn iets beter beoordeeld (16% matig of niet goed). Desondanks heeft de grote meerderheid van de scholen de kwaliteit van de geleverde groente en fruit als (redelijk) goed beoordeeld. In onderstaande figuur is het verschil in de kwaliteitsbeoordeling van de producten tussen het huidige schooljaar met vorig schooljaar weergegeven.

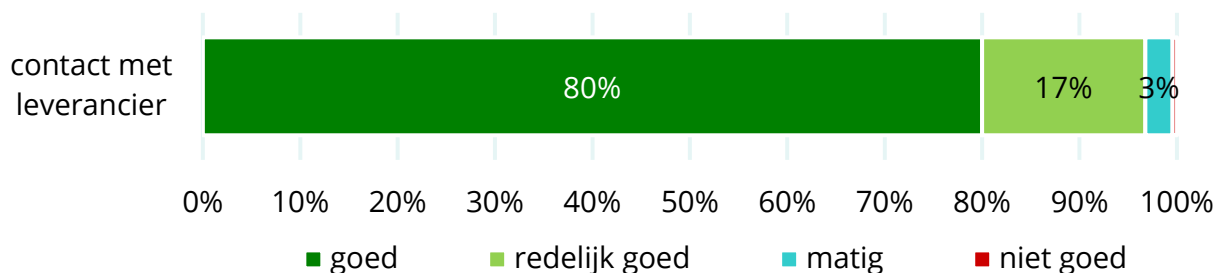
Figuur 2.5 Hoe is de kwaliteit van het fruit / de groente die geleverd is door de schoolfruitleverancier? (Schooljaar 2021-2022 en schooljaar 2020-2021)

2.2.4 Contact met leverancier

Aan de scholen is gevraagd hoe het contact met de leverancier over het algemeen is verlopen. Dit is in onderstaande figuur weergegeven.

Figuur 2.6 Hoe is het contact met uw leverancier van schoolfruit verlopen?

Over het algemeen zijn de scholen positief over het contact met de leverancier. Van de scholen vindt 97% het contact (redelijk) goed. Dat is redelijk vergelijkbaar met vorig jaar, toen gaf 99% aan dat het contact (redelijk) goed was.

2.2.5 Problemen met de leverancier

Aan de scholen is gevraagd of ze wel eens problemen hebben gehad met de leverancier en op welke gebieden.

Tabel 2.4 Heeft u wel eens problemen gehad met uw leverancier op de volgende gebieden? (meerdere antwoorden mogelijk)

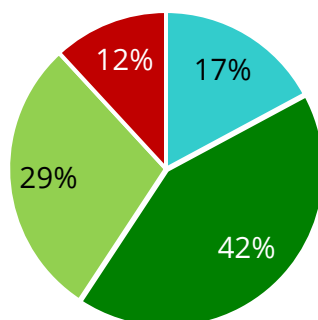
	n	%
ja, over de kwaliteit van de groente en het fruit	538	27%
ja, over de hoeveelheid groente en fruit die geleverd werd	291	15%
ja, over de variatie	244	12%
ja, over de portiegrootte	87	4%
ja, over de aflever dag van de groente en fruit	55	3%
ja, over het aflevertijdstip van de groente en fruit	50	3%
ja, over de afleverplaats van de groente en fruit	40	2%
ja, over onduidelijkheden over wanneer er wel of niet geleverd zou worden	20	1%
nee, ik heb geen problemen met mijn schoolfruitleverancier	1187	60%

Meer dan de helft van de scholen (60%) geeft aan geen problemen te hebben gehad met de leverancier. Waar wel eens problemen zijn geweest, heeft dit in de meeste gevallen te maken met de kwaliteit van de groente en fruit (27%). In vergelijking met vorig jaar geven

meer scholen aan problemen te hebben gehad met de leverancier wat betreft kwaliteit, toen was dit 15%.

Aan de scholen die aangaven wel eens problemen te hebben gehad met de leverancier, is gevraagd of de klachten hierover zijn afgehandeld. Van de scholen die een klacht hebben ingediend, geeft 42% aan dat de klacht helemaal is afgehandeld en 29% grotendeels.

Figuur 2.7 Zijn de klachten hierover afgehandeld? (n = 793)

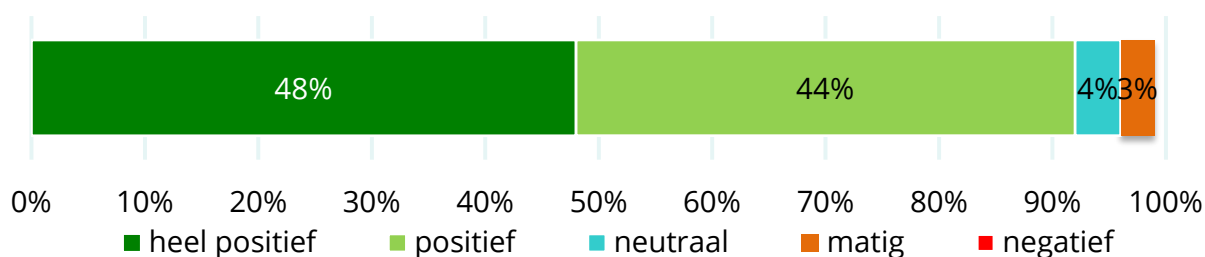

■ ik heb geen klacht ingediend ■ ja, helemaal ■ ja, grotendeels ■ nee

2.3 Beoordeling EU-Schoolfruit- en groenteprogramma

De scholen hebben het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma in zijn geheel beoordeeld. In onderstaande figuur is de beoordeling weergegeven.

Figuur 2.8 Hoe waardeert u het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma in zijn geheel (gratis leveringen, materialen, stimuleren van groente en fruit eten door kinderen)?

Van de ondervraagde scholen is 92% (heel) positief over het programma.

In onderstaande tabel is beschreven wat de scholen noemen die het programma positief hebben beoordeeld.

Tabel 2.5 Toelichting waardering EU-Schoolfruit- en groenteprogramma (gecodeerde antwoorden)

	n	%
het is goed / fijn om het eten van groenten en fruit zo te promoten / stimuleren	141	10%
kinderen maken kennis met andere soorten groenten en fruit	130	9%
school / leraren / kinderen zijn enthousiast over het programma	93	7%
kinderen eten op deze manier meer groenten / fruit / smaken	106	7%
goede manier om kinderen kennis te laten maken met het belang van gezonde voeding	105	7%
het is niet in alle gezinnen gewoonte om dit te doen	64	4%
lesmateriaal ziet er goed uit	22	2%
het sluit aan bij het beleid van de school op het gebied van gezondheid / gezonde voeding	34	2%

Scholen die het programma neutraal of matig beoordelen, noemen voornamelijk dat er dit jaar weinig variatie was in groente en fruit en dat de kwaliteit niet altijd goed was. Naast de mening van de scholen zelf, is ook gevraagd welke indruk zij hebben van de tevredenheid van de kinderen, hun ouders en de leraren.

Tabel 2.6 Hoe vinden de kinderen het EU-Schoolfruitprogramma? En wat is uw indruk van de reacties van de ouders en leraren op het schoolfruitprogramma?

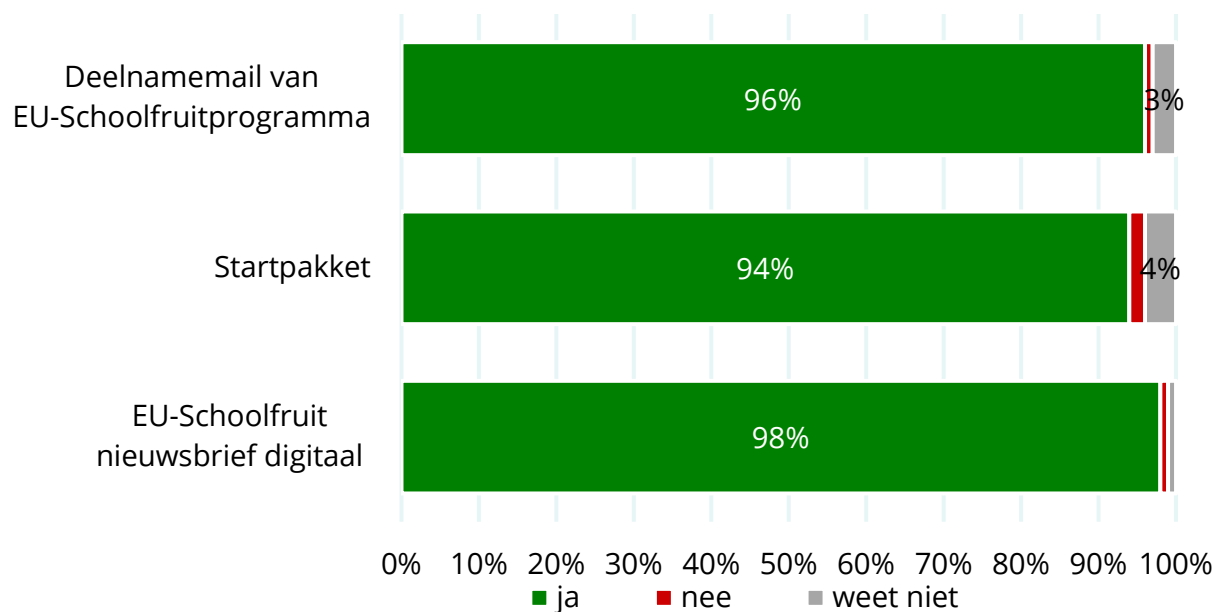
	Kinderen	Ouders	Leraren
de meesten zijn enthousiast	67%	60%	64%
de helft is enthousiast, de andere helft niet	25%	10%	24%
de meesten zijn weinig enthousiast	4%	2%	8%
dat kan ik niet goed beoordelen	4%	11%	2%
ik krijg nauwelijks / geen reacties	-	18%	2%

Over het algemeen zijn de meeste kinderen, ouders en leraren enthousiast over het EU-Schoolfruitprogramma.

2.4 Communicatie en lesmateriaal EU-Schoolfruit- en groenteprogramma

Scholen is gevraagd welke informatie zij hebben ontvangen van het Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit. De resultaten zijn in onderstaande figuur weergegeven.

Figuur 2.9 Heeft u de volgende informatie ontvangen van het Steunpunt Smaaklessen & EU-Schoolfruit?

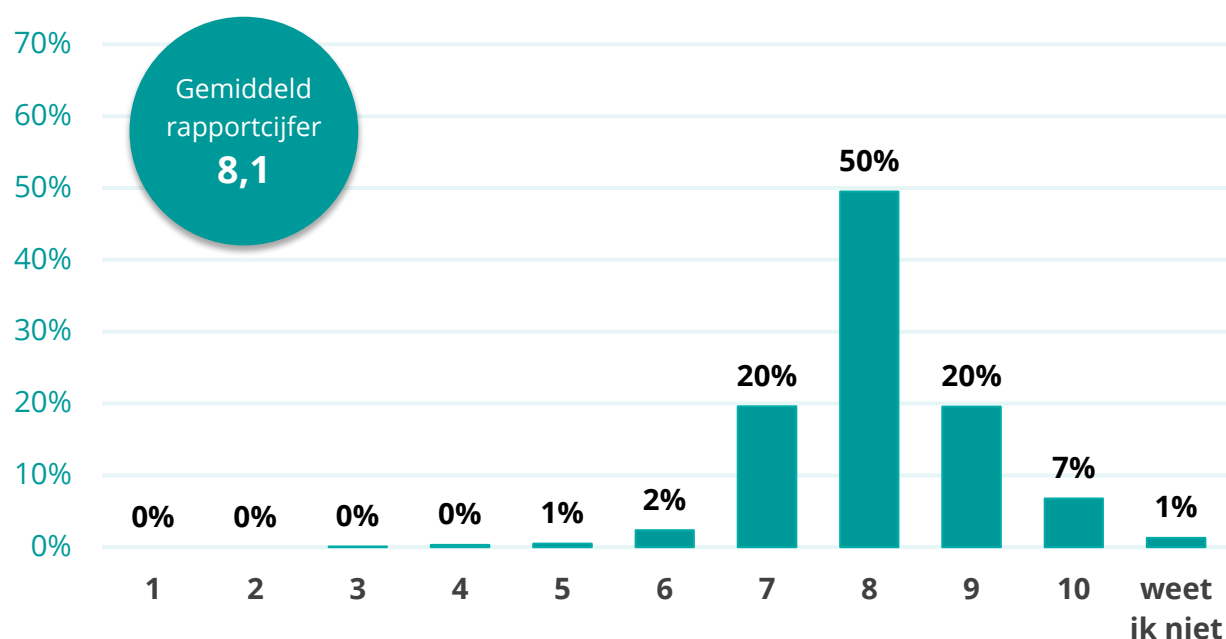

Evenals voorgaande schooljaren, geven de meeste scholen aan dat ze de informatie die het Steunpunt heeft gedeeld hebben ontvangen. Dit betreft zowel de deelnamemail, het startpakket met daarin ook de ouderbrochure en de EU-Schoolfruit nieuwsbrief.

2.4.1 Digitale nieuwsbrief

Aan de scholen is gevraagd hoe tevreden zij zijn over de digitale nieuwsbrief.

*Figuur 2.10 Hoe waardeert u de digitale nieuwsbrief van EU-Schoolfruit?
(basis = ontvangers nieuwsbrief; n = 1.939)*

De digitale nieuwsbrief wordt evenals vorig jaar met een gemiddeld rapportcijfer van een 8,1 beoordeeld. Dat wil zeggen dat ze over het algemeen tevreden zijn over de digitale nieuwsbrief.

Er is aan de scholen gevraagd of ze wat zouden willen veranderen aan de nieuwsbrief. De meerderheid van de scholen heeft geen verbeterpunten voor de nieuwsbrief. 6% van de scholen hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om verbeterpunten voor de nieuwsbrief toe te lichten. Verbeterpunten die worden genoemd:

- nieuwsbrief mag wat compacter
- minder frequent versturen
- toevoegen van recepten
- informatie over de levering bovenaan zetten
- tips / weetjes om te delen met de kinderen en / of ouders.

2.4.2 Posters Startpakket

In het Startpakket dat scholen bij aanvang van schoolfruit ontvangen, zijn onder andere schoolfruitposters toegevoegd. Aan de scholen is gevraagd of ze de schoolfruitposters hebben opgehangen. In onderstaande tabel zijn de resultaten beschreven.

*Tabel 2.7 Heeft uw school de schoolfruitposters opgehangen?
(basis = scholen die het startpakket hebben ontvangen; n= 1.865)*

	n	%
ja, beide posters	1503	81%
ja, alleen de EU-Schoolfruitposter	133	7%
ja, alleen de educatieve poster 'Proef ze allemaal'	135	7%
nee	72	4%
weet ik niet	22	1%

De overgrote meerderheid van de scholen die de posters hebben ontvangen, hebben minstens één van de posters opgehangen (95%). Ruim 8 op de 10 scholen hebben beide posters opgehangen.

2.4.3 Nieuwsbrief voor ouders

In het startpakket dat de scholen hebben ontvangen zat ook een nieuwsbrief voor ouders. In deze nieuwsbrief staat onder andere informatie over de levering zodat ouders zelf kunnen kijken wat er geleverd wordt. Aan de scholen is gevraagd hoe ze ouders op deze nieuwsbrief hebben gewezen.

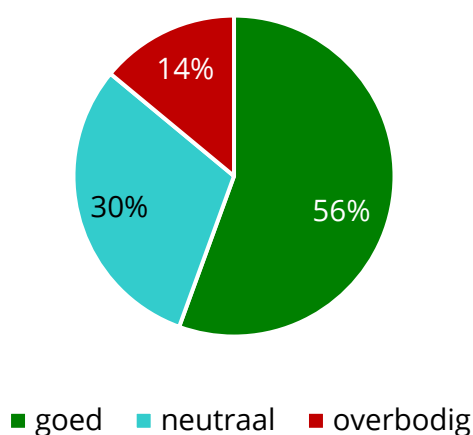
*Tabel 2.8 Heeft u de ouders gewezen op deze nieuwsbrief?
(meerdere antwoorden mogelijk)*

	n	%
ja, via de nieuwsbrief van de school	941	48%
ja, via de app die onze school gebruikt om met ouders te communiceren	645	33%
ja, mondeling	53	3%
ja, anders	63	3%
nee	344	17%
ik wist niet dat er een nieuwsbrief voor ouders is	187	9%

De meeste scholen zijn op de hoogte van de nieuwsbrief voor ouders. Ze hebben de ouders voornamelijk op de nieuwsbrief geattendeerd door middel van de schoolnieuwsbrief of via een app om met ouders te communiceren.

Daarnaast is ook aan scholen gevraagd wat ze ervan vinden dat de ouders ook de mogelijkheid hebben om een nieuwsbrief te ontvangen.

Figuur 2.11 Wat vindt u van de mogelijkheid dat ouders zelf een nieuwsbrief ontvangen?

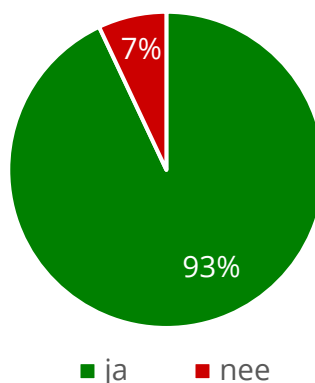

Ruim de helft van de scholen vindt het goed dat ouders de mogelijkheid hebben om zelf een nieuwsbrief te ontvangen. Scholen benoemen dat de nieuwsbrief helpt bij de betrokkenheid bij de school en het geeft ouders de mogelijkheid om op eigen initiatief meer informatie te ontvangen. 14% van de scholen geeft aan de mogelijkheid overbodig te vinden. Ze benoemen hierbij dat ouders al veel informatie krijgen, de scholen de ouders al op andere manieren op de hoogte brengen van het schoolfruit en dat wegens een taalbarrière sommige ouders de nieuwsbrief niet kunnen lezen.

2.4.4 Digitale lesportaal Chef!

Eén van de voorwaarden voor deelname aan het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma is dat scholen zich aanmelden voor het digitale lesportaal Chef! (www.voedseleducatie.nl). Scholen geven in elke klas tenminste de Startles EU-Schoolfruit en één korte lesactiviteit. De meerderheid van de scholen is op de hoogte van deze voorwaarde.

Figuur 2.12 Was u op de hoogte van deze voorwaarde?

Het is de bedoeling dat de school een account aanmaakt op Chef!. In onderstaande tabel is af te lezen of en wie dit heeft gedaan binnen de school.

Tabel 2.9 Heeft u, of iemand anders op uw school een account aangemaakt op Chef!?

	n	%
ja, dit heb ik al gedaan	737	37%
ja, dit heeft een collega al gedaan	212	11%
ja, dit hebben meerdere teamleden al gedaan	305	15%
nee, nog niet, maar dit ga ik nog wel doen	58	3%
nee, nog niet, maar dit gaat een collega nog wel doen	50	3%
nee, nog niet, maar dit gaan meerdere teamleden nog wel doen	21	1%
nee	141	7%
weet ik niet	456	23%

De meerderheid van de scholen heeft een account aangemaakt op Chef! (63%), dit aantal is gestegen vergeleken met vorig schooljaar (toen was dit 56%). Bij 15% van de scholen zijn er zelfs meerdere teamleden die een account hebben.

Aan de scholen die (nog) geen account hebben aangemaakt is gevraagd wat de reden hiervoor is. In onderstaande tabel zijn de resultaten beschreven.

Tabel 2.10 Waarom heeft u, of iemand anders op uw school, nog geen account aangemaakt? (basis = geen account aangemaakt op Chef!; n = 141)

	n	%
er is nog geen tijd voor geweest	42	30%
Chef! Is bij ons niet bekend	30	21%
er wordt gebruik gemaakt van ander lesmateriaal dat aansluit bij EU-Schoolfruit	10	7%
wij weten niet goed hoe Chef! Werkt	3	2%
anders	20	14%
weet ik niet	36	26%

De meest voorkomende reden van scholen dat ze (nog) geen account hebben aangemaakt op Chef! Is omdat ze er geen tijd voor hebben of niet bekend zijn met Chef!. Scholen die ander lesmateriaal gebruiken noemen onder andere dat ze een horeca docent in dienst hebben die hier zorg voor draagt of ze werken met zelf ontwikkelde thema's.

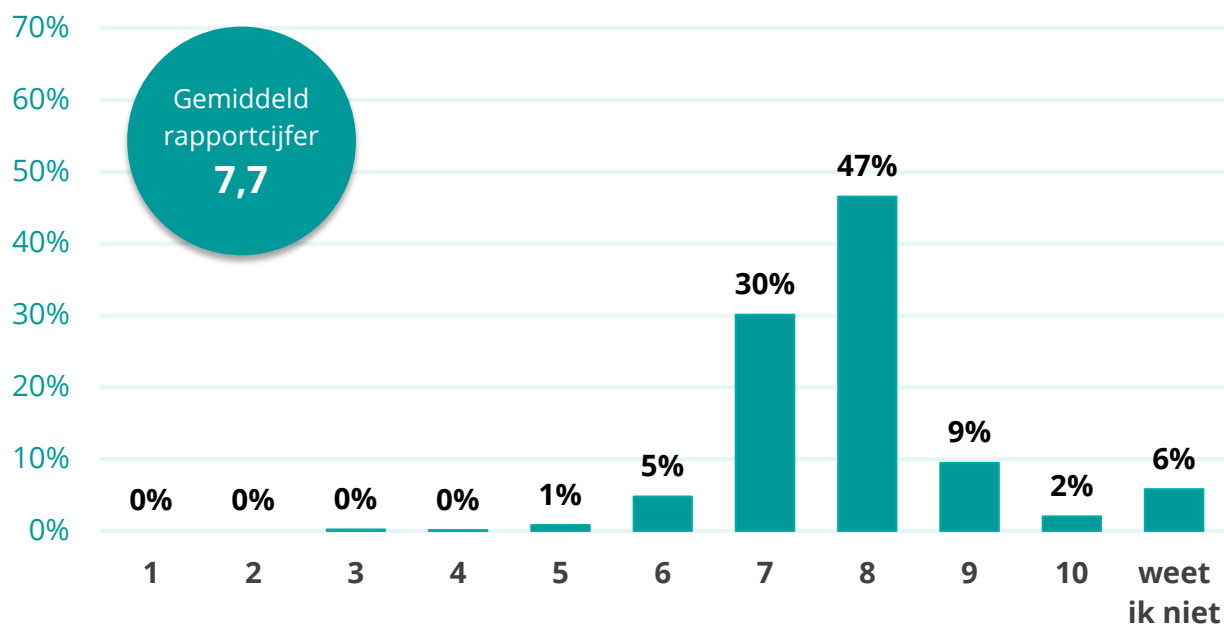
Aan de scholen is gevraagd of hun school gebruik maakt van de Startlessen EU-Schoolfruit. Dit staat beschreven in onderstaande tabel.

Tabel 2.11 Is op uw school gebruikgemaakt van de Startlessen EU-Schoolfruit? (basis = heeft een account aangemaakt op Chef! of iemand anders op school; n = 1.254)

	n	%
ja, in sommige groepen	583	46%
ja, in (bijna) alle groepen	396	32%
dat gaan we nog doen in sommige groepen	46	4%
dat gaan we nog doen in (bijna) alle groepen	27	2%
nee	42	3%
weet ik niet	160	13%

Van de scholen die een account hebben aangemaakt op Chef!, heeft 78% de Startlessen bij sommige of (bijna) alle groepen gegeven. Dit percentage is iets gestegen vergeleken met vorig jaar (72%). 6% van de scholen is dit nog wel van plan te doen.

*Figuur 2.13 Hoe waardeert u de Startlessen EU-Schoolfruit?
(basis = heeft gebruikgemaakt van de Startlessen EU-Schoolfruit; n = 979)*

De scholen zijn over het algemeen positief over de Startlessen. Met een gemiddeld rapportcijfer van een 7,7 worden de Startlessen even goed gewaardeerd als vorig jaar. Aan de scholen die (nog) geen gebruik hebben gemaakt van de Startlessen EU-Schoolfruit is gevraagd wat hiervoor de reden is. In onderstaande tabel staan de resultaten beschreven.

*Tabel 2.12 Waarom is op uw school (nog) geen gebruikgemaakt van de Startlessen EU-Schoolfruit?
(basis = maakt op dit moment (nog) geen gebruik van de Startlessen EU-Schoolfruit; n = 115)*

	n	%
er is nog geen tijd voor geweest	54	47%
er wordt gebruik gemaakt van ander lesmateriaal dat aansluit bij EU-Schoolfruit	28	24%
de startlessen zijn bij ons niet bekend	2	2%
wij weten niet waar wij de startlessen kunnen vinden	1	1%
anders	22	19%
weet ik niet	8	7%

Scholen benoemen onder 'anders, namelijk' met name dat het nog wel op de planning staat voor later in dit schooljaar.

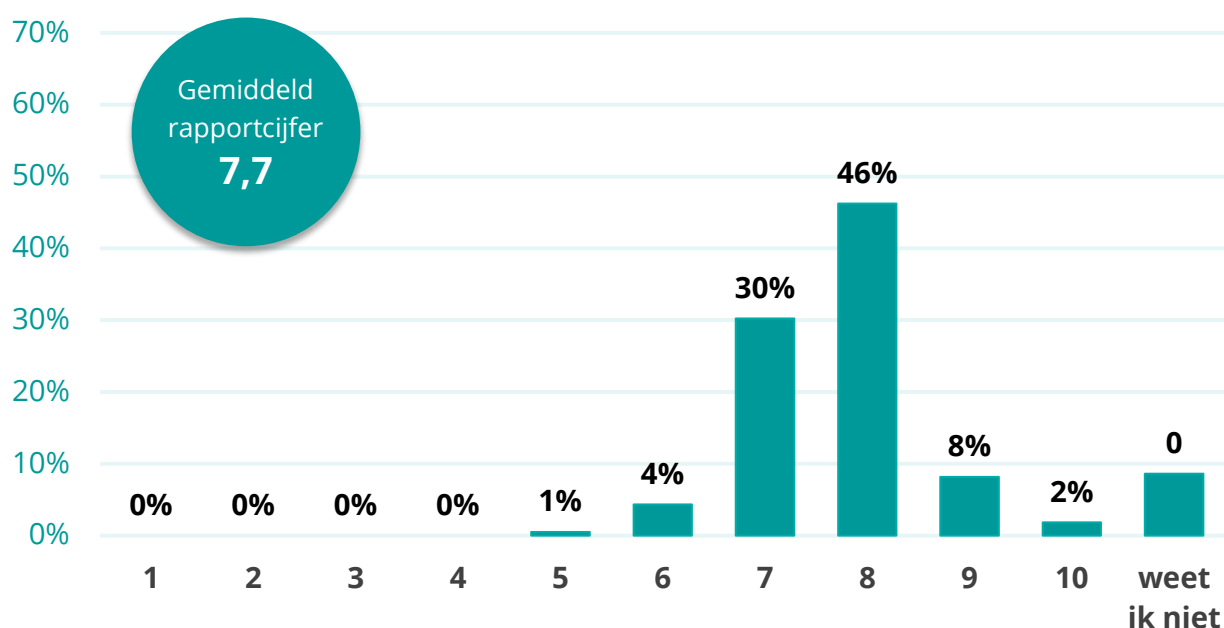
Via Chef! en de nieuwsbrief EU-Schoolfruit worden korte lesactiviteiten (maximaal 15 minuten) aangeboden. Aan de scholen is gevraagd in hoeverre ze gebruik hebben gemaakt van deze lesactiviteiten.

Tabel 2.13 Is op uw school gebruikgemaakt van de korte lesactiviteiten?

	n	%
ja, in sommige groepen	791	40%
ja, in (bijna) alle groepen	336	17%
dat gaan we nog doen in sommige groepen	85	4%
dat gaan we nog doen in (bijna) alle groepen	58	3%
nee	156	8%
weet ik niet	554	28%

De meerderheid van de scholen (64%) geeft aan dat ze gebruik hebben gemaakt van de korte lesactiviteiten of zijn dit nog van plan te gaan doen. Dit is een vergelijkbaar percentage met vorig jaar (63%). Aan de scholen die gebruik hebben gemaakt van de korte lesactiviteiten is gevraagd hoe ze deze lessen waarderen.

*Figuur 2.14 Hoe waardeert u de korte lesactiviteiten?
(basis = heeft gebruikgemaakt van de korte lesactiviteiten; n = 1.127)*

De korte lesactiviteiten worden gemiddeld met een 7,7 beoordeeld (vorig jaar 7,6). De scholen die (nog) geen gebruik hebben gemaakt van de korte lesactiviteiten geven hiervoor de volgende redenen:

Tabel 2.14 Waarom is op uw school (nog) geen gebruikgemaakt van de korte lesactiviteiten over groente en fruit? (basis = maakt op dit moment (nog) geen gebruik van de korte lesactiviteiten; n = 299)

	n	%
ik heb nog geen tijd gehad	107	36%
ik maak gebruik van ander lesmateriaal dat aansluit bij EU-Schoolfruit	75	25%
de korte lesactiviteiten zijn bij ons niet bekend	24	8%
wij weten niet waar wij de korte lesactiviteiten kunnen vinden	4	1%
anders	54	18%
weet ik niet	35	12%

De meeste scholen die (nog) geen gebruik hebben gemaakt van de korte lesactiviteiten geven aan dat ze hier nog geen tijd voor hebben gehad of dat ze gebruik maken van ander lesmateriaal dat aansluit bij EU-Schoolfruit. Onder 'anders, namelijk' zijn de meest genoemde redenen dat het geen prioriteit heeft op dit moment of dat dit nog op de planning staat.

Scholen is gevraagd of ze gebruik hebben gemaakt van andere materialen uit Chef!. De resultaten hiervan zijn in onderstaande tabel beschreven.

Tabel 2.15 Is op uw school gebruikgemaakt van andere materialen uit Chef!? (meerdere antwoorden mogelijk)

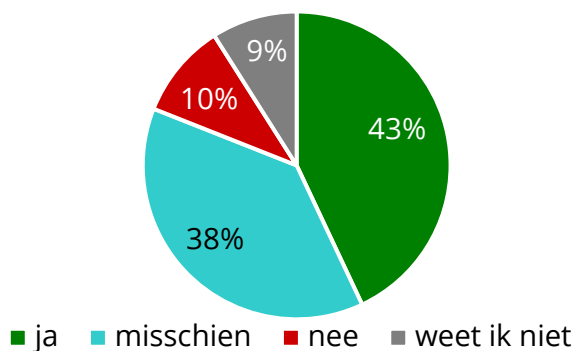
	n	%
ja, van de vier lessen die volgen op de Startles EU-Schoolfruit	241	12%
ja, van de Smaakmissies (lessenserie productgroep in combinatie met excursies)	117	6%
anders	79	4%
dat gaan we nog doen	230	12%
nee	412	21%
weet ik niet	932	47%

22% van de scholen heeft gebruik gemaakt van de andere materialen uit Chef!. Daarnaast is 12% dit nog van plan te gaan doen. Iets minder dan de helft van de scholen (47%) weet niet of er binnen de school gebruik is gemaakt van de andere materialen uit Chef!.

2.4.5 Bezoek aan groente- of fruitteiler

Of de scholen interesse hebben om met de klas naar een groente- of fruitteiler te gaan indien mogelijk, is in onderstaand figuur weergegeven.

Figuur 2.15 Is er op uw school interesse om met de klas naar een groente- of fruitteiler te gaan indien mogelijk?

8 op de 10 scholen hebben (misschien) interesse in het bezoek aan een groente- of fruitteiler.

2.5 Websites EU-Schoolfruit- en groenteprogramma en beleid

2.5.1 Website

Aan de scholen is gevraagd of ze de website van EU Schoolfruit weleens hebben bezocht. De ruime meerderheid van de scholen (95%) heeft de website weleens bezocht. De redenen om de website te bezoeken staan beschreven in onderstaande tabel.

*Tabel 2.16 Waarvoor heeft u deze website bezocht?
(meerdere antwoorden mogelijk; basis = scholen die de website hebben bezocht; n = 1.883)*

	n	%
inschrijving EU-Schoolfruit	1591	84%
algemene informatie EU-Schoolfruit	1219	65%
(les)materialen	1053	56%
voorwaarden deelname EU-Schoolfruit	1052	56%
informatie over fruit- en groentevering	825	44%
informatie over leveranciers	768	41%
gezonde traktaties	491	26%
informatie over Schoolfruitbeleid	364	19%
gegevens uit onderzoeken over Schoolfruit	72	4%
anders	22	1%

De belangrijkste redenen om de website te bezoeken zijn het inschrijven voor het EU-Schoolfruitprogramma, algemene informatie over het programma en lesmaterialen.

2.5.2 Website EU-Schoolfruit

Aan de scholen is gevraagd hoe ze verschillende toepassingen van de website beoordelen. In onderstaande tabel zijn de gemiddelde rapportcijfers weergegeven.

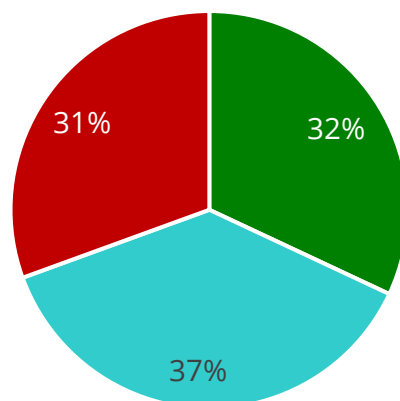
Tabel 2.17 Hoe waardeert u de volgende toepassingen van de website? U kunt een cijfer geven van 1 (heel slecht) tot 10 (heel goed) of 'niet van toepassing'.

	Gemiddeld rapportcijfer
de website in zijn geheel	8,2
inschrijven via de website	8,4
insturen van het schoolfruitcontract	8,5
bevestigen ontvangst groente en fruit (3x per jaar)	8,4
leerlingenaantal wijzigen	8,2
contactgegevens wijzigen	8,4
doorgeven vakanties en vrije dagen / studiedagen	8,3
doorgeven klachten / opmerkingen	8,2

2.5.3 Website beleid groente en fruit op school

Naast de website van EU-Schoolfruit is er een nieuwe website ontwikkeld die volledig gericht is op beleid rond groente en fruit op school, namelijk www.wijkiezengroenteenfruit.nu. Aan de scholen is gevraagd of ze de website hebben bekeken.

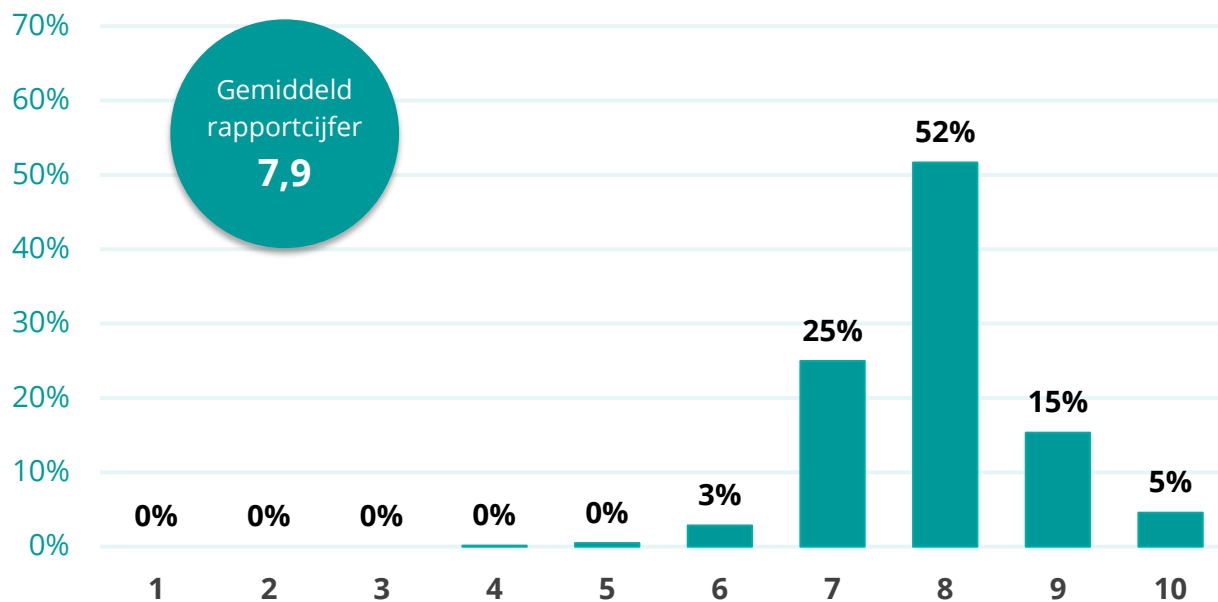
Figuur 2.16 Heeft u de website over schoolfruitbeleid bekeken?

■ ja ■ nee, nog niet maar dat ga ik nog wel doen ■ nee

Een derde van de scholen heeft de website over schoolfruitbeleid bekeken en een derde is dit van plan te gaan doen. Aan de scholen die de website over schoolfruitbeleid hebben bekeken is gevraagd hoe ze de website beoordelen.

*Figuur 2.17 Hoe waardeert u de website over schoolfruitbeleid?
(basis = scholen die de website hebben bekeken; n = 633)*

De scholen die de website over schoolfruit beleid (nog) niet hebben bekeken is om de reden hiervan gevraagd. De redenen die scholen het vaakst noemen zijn dat de scholen al een schoolfruitbeleid hebben (35%) en dat ze geen tijd hebben gehad of het zijn vergeten (33%).

*Tabel 2.18 Om welke reden(en) heeft u de website over schoolfruitbeleid (nog) niet bekeken?
(meerdere antwoorden mogelijk; basis = scholen die de website (nog) niet hebben bekeken; n = 1.347)*

	n	%
onze school heeft al een schoolfruitbeleid	474	35%
geen tijd gehad of vergeten	440	33%
ik wist niet dat er een website was	328	24%
onze school is niet bezig met een schoolfruitbeleid	129	10%
onze school vindt een schoolfruitbeleid niet nodig	38	3%
we worden liever op een andere manier geïnformeerd, bijvoorbeeld door een Gezonde School Adviseur	15	1%
anders	63	5%

Scholen die wel de website over schoolfruitbeleid hebben bekeken, is gevraagd om de verschillende onderdelen van de website te beoordelen.

Tabel 2.19 Hoe waardeert u onderstaande onderdelen van de website over schoolfruitbeleid? U kunt een cijfer geven van 1 (heel slecht) tot 10 (heel goed) of 'niet bekeken'. (basis = scholen die de website hebben bekeken)

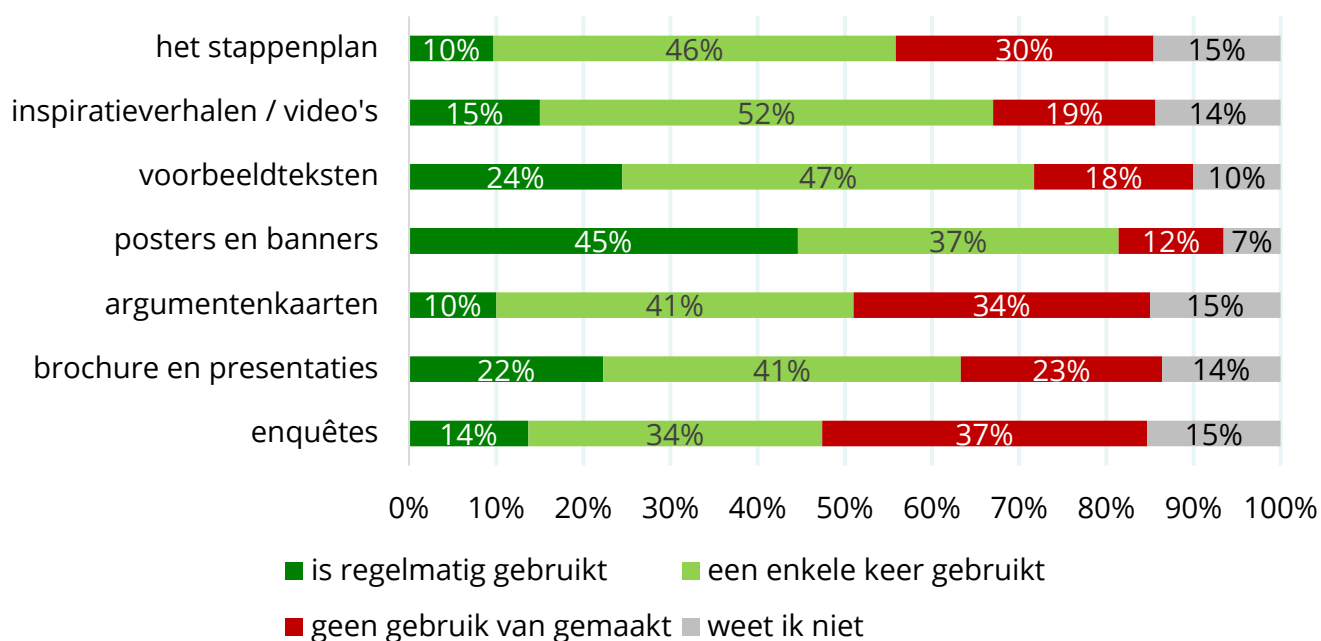
	Gemiddeld rapportcijfer
het stappenplan	8,3
inspiratieverhalen / video's	8,5
voorbeeldteksten o.a. voor het informeren van ouders	8,2
posters en banners	8,3
argumentenkaarten	8,5
brochure en presentaties	8,4
enquêtes	8,5

In de toelichting van deze vraag worden de volgende antwoorden gegeven:

- *Wij hebben zelf al jaren fruitbeleid op school. Ons beleid (elke dag fruit) is verankerd in de routine. Jullie site is fijn ter inspiratie en om ons beleid te vergelijken.*
- *Prima. Het heeft ons geholpen om beleid te realiseren en om het vignet Gezonde School te behalen.*
- *Ik vind veel van de onderwerpen, materialen e.d. weinig geschikt voor de doelgroep boven de 12 jaar. Vandaar dat wij deze weinig tot niet gebruiken. Wel kijk ik elk jaar de website door, op zoek naar nieuwe bruikbare ideeën.*
- *Fijn om begeleiding te krijgen bij het opzetten van het gezonde fruit en groente beleid en het meenemen van de ouders hierin. Leuk om te lezen hoe andere scholen dit doen.*
- *Een aantal zaken sluiten niet aan bij de situatie op mijn school. Ook vind ik sommige teksten wat dwingend.*

Aan de scholen is gevraagd van welke onderdelen of downloads op de website gebruik is gemaakt.

Figuur 2.18 Van welke onderdelen of downloads die beschikbaar worden gesteld op de website over schoolfruitbeleid is er op uw school gebruik gemaakt? (basis = scholen die oordeel hebben gegeven over de onderdelen)

2.5.4 Schoolfruitbeleid

Het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma helpt scholen bij het opzetten of verbeteren van een schoolfruitbeleid. Aan de scholen is gevraagd welke onderdelen hebben bijgedragen.

Tabel 2.20 Welke van onderstaande middelen van het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma hebben bijgedragen aan het opzetten of verbeteren van het schoolfruitbeleid op uw school? (meerdere antwoorden mogelijk)

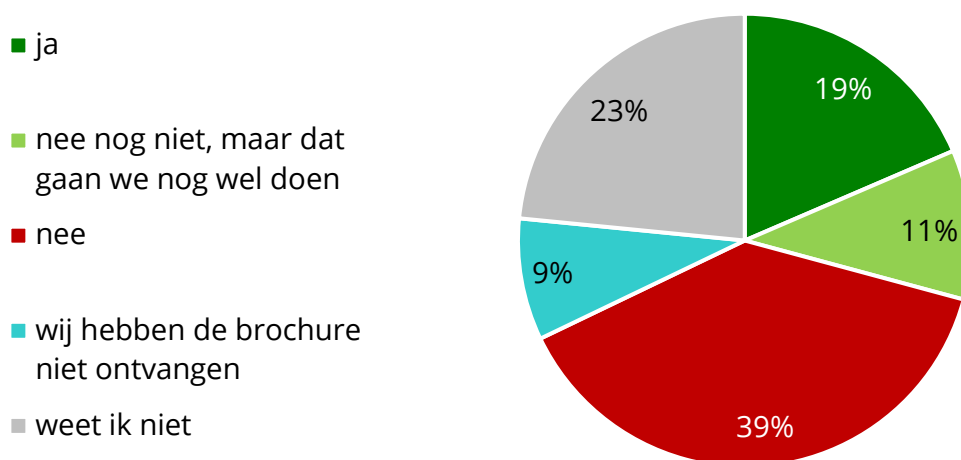
	n	%
de website (https://www.wijkiezengroenteenfruit.nu/)	480	24%
een Gezonde School Adviseur	314	16%
de brochure 'in 4 stappen naar een succesvol groente- en fruitbeleid!'	307	16%
een JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht regisseur)	159	8%
de argumentatiekaarten	154	8%
iets anders	161	8%
wij hebben geen schoolfruitbeleid / geen vaste groente- en fruitdagen	286	14%
wij hebben geen gebruik gemaakt van deze materialen	461	23%
deze materialen hebben niet bijgedragen aan het opzetten of verbeteren van het schoolfruitbeleid	263	13%

Voor bijna een kwart van de scholen heeft de website over schoolfruitbeleid geholpen bij het opzetten of verbeteren van het schoolfruitbeleid. 14% van de scholen geeft aan geen schoolfruitbeleid of vaste groente- en fruitdagen te hebben.

2.5.5 Brochure

In het startpakket dat de scholen in het begin van het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma hebben ontvangen, was de brochure 'In 4 stappen naar een succesvol groente- en fruitbeleid' toegevoegd. Aan de scholen is gevraagd of ze gebruik hebben gemaakt van deze brochure. In onderstaande figuur is dit weergegeven.

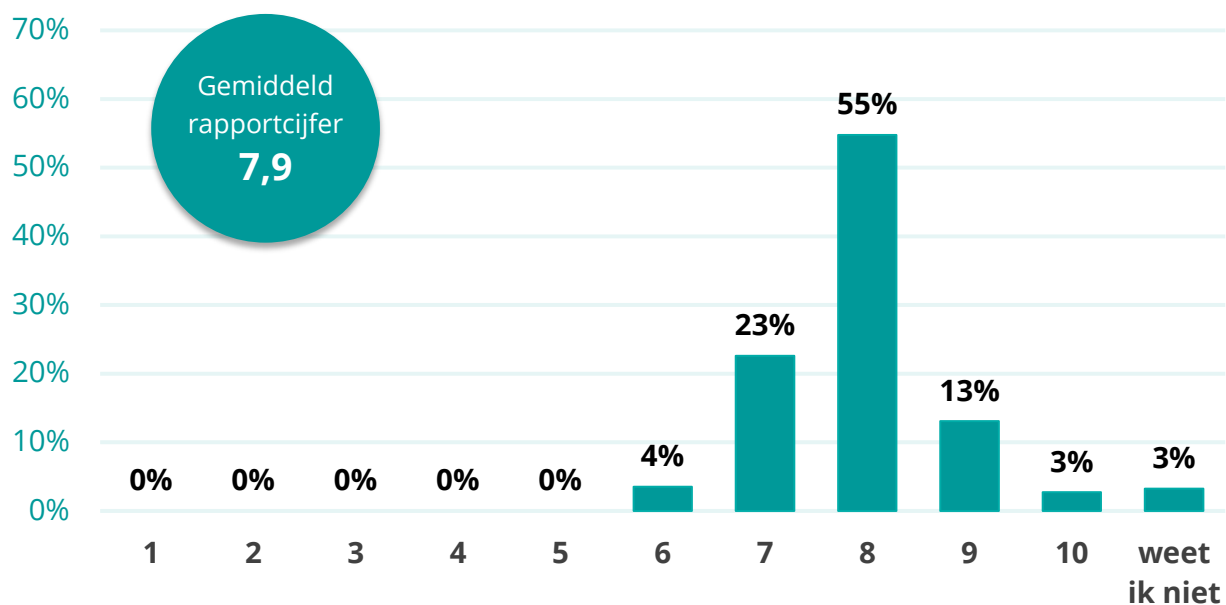
Figuur 2.19 In het Startpakket zat de brochure 'In 4 stappen naar een succesvol groente- en fruitbeleid!'. Is deze brochure op uw school gebruikt?

Iets minder dan een derde van de scholen heeft de brochure gebruikt of is dit nog van plan te gaan doen. Bijna 40% van de scholen heeft aangegeven de brochure niet te gebruiken.

Aan de scholen die hebben aangegeven dat ze de brochure hebben gebruikt, is gevraagd om deze te beoordelen. In onderstaande figuur is deze beoordeling visueel weergegeven.

Figuur 2.20 Hoe waardeert u de brochure 'In 4 stappen naar een succesvol groente- en fruitbeleid? (basis = heeft de brochure ontvangen; n = 367).

De brochure wordt door de scholen die gebruik hebben gemaakt van de brochure gemiddeld met een 7,9 beoordeeld. Scholen die een toelichting hebben gegeven, schrijven het volgende:

- *Mooie en kleurrijke en duidelijke brochure.*
- *Heldere uitleg!*
- *Handig om argumenten pasklaar te hebben! Duidelijke kaart met veel informatie.*
- *Daar staat duidelijk in beschreven hoe de ouders kunnen worden meegenomen in de beleidsverandering.*

2.6 Aandacht eten groente en fruit en het groente- en fruitbeleid

2.6.1 Aandacht voor eten groente en fruit

Op welke wijze besteden scholen aandacht aan het eten van groente en fruit, naast het uitdelen? In onderstaande tabel is dit beschreven.

Tabel 2.21 Op welke wijze besteedt uw school aandacht aan het eten van groente en fruit naast dat dit wordt uitgedeeld in de klas? (meerdere antwoorden mogelijk)

	n	%
het stimuleren van gezonde traktaties	1374	69%
het geven van andere lessen rondom gezonde voeding / het eten van groente en fruit	1003	51%
het geven van Smaaklessen	942	48%
het bijhouden van een groentetuin / moestuin op school	787	40%
het geven van kooklessen	735	37%
het bekijken van de website in de klas	440	22%
organisatie van een themaweek of dagen rondom het project schoolfruit / gezonde voeding	398	20%
het geven van workshops rondom gezonde voeding / groente en fruit / voedselbereiding	289	15%
het geven van Smaakmissies	105	5%
anders	163	8%
geen van bovenstaande	76	4%

Op bijna 7 op de 10 scholen worden gezonde traktaties gestimuleerd en bij de helft van de scholen worden andere lessen rondom gezonde voeding gegeven. Bij 'anders, namelijk' zijn antwoorden gegeven zoals het hebben van vaste fruitdagen en kijken wie wat heeft meegenomen, geen traktaties meer uitdelen en gezonde voeding integreren in andere lessen zoals Engels of Natuur.

2.6.2 Groente- en fruit beleid

Aan de scholen is gevraagd of zij voordat zij begonnen met het EU-Schoolfruitprogramma al een beleid hadden ten aanzien van gezonde voeding op school. Het resultaat hiervan is te vinden in onderstaande tabel.

Tabel 2.22 Had uw school voorafgaand aan het EU-Schoolfruitprogramma al een beleid voor het eten van groente en fruit of gezonde voeding op school? (meerdere antwoorden mogelijk)

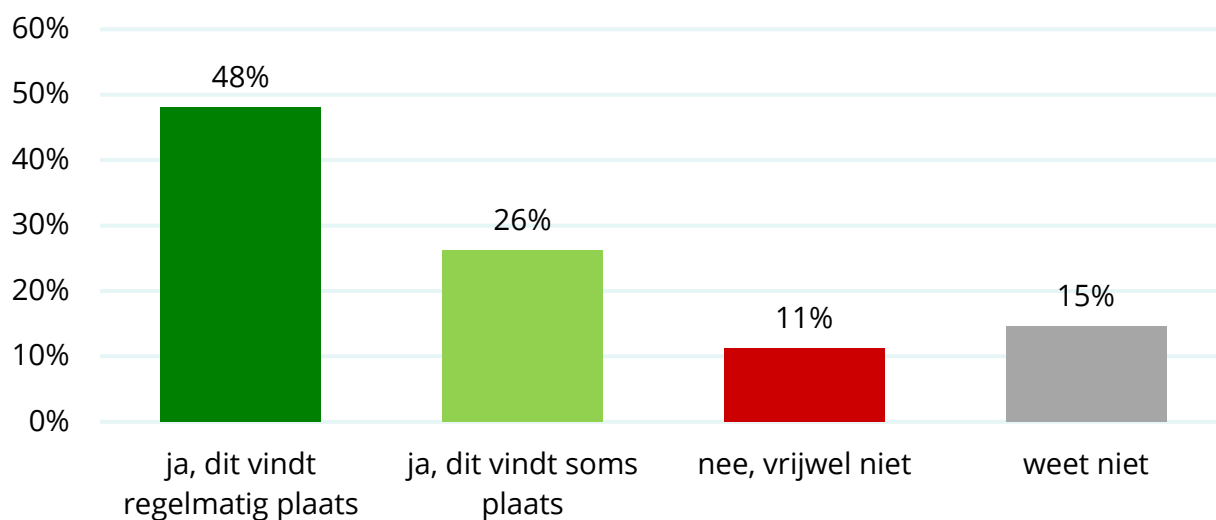
	n	%
ja, we hadden al vaste fruit-/groentedagen op school	926	47%
ja, we hadden al een beleid ten aanzien van gezonde voeding (zoals geen koek en snoep mee naar school, drinkwater, gezonde traktaties)	875	44%
ja, we deden al mee aan een ander programma op het gebied van gezonde voeding	142	7%
ja, anders	75	4%
nee, we hadden geen beleid maar we stimuleerden al wel om fruit/groente mee te nemen (niet verplicht)	379	19%
nee, we hadden geen beleid ten aanzien van het eten van groente en fruit op school	253	13%

Een groot deel van de scholen heeft een vorm van een beleid voor het eten van gezonde voeding op school. 19% van de scholen had geen beleid maar stimuleerde het wel om fruit / groente mee te nemen en 13% had nog geen beleid.

- Bij de scholen die al vaste groente- en fruitdagen hadden, ging het voor 78% van de scholen om 3 of meer dagen in de week. Dit is een stijging ten opzichte van vorig jaar (71%). 40% van de scholen geeft aan zelfs 5 vaste fruit- en groentedagen te hebben.
- Van de scholen die het eten van groente- en fruit wel stimuleerden maar geen beleid hadden, stimuleerde maar liefst 57% van de scholen om 5 dagen in de week fruit of groente mee te nemen.

In onderstaande figuur is weergegeven of de scholen het idee hebben dat er door het EU-Schoolfruitprogramma vaker groente en fruit wordt meegenomen door de kinderen.

Figuur 2.21 Heeft u het idee dat er door het EU-Schoolfruitprogramma door de kinderen vaker groente en fruit meegenomen wordt naar school, buiten de fruitdagen om?

Iets minder dan de helft van de scholen (48%) geeft aan dat het regelmatig voorkomt dat kinderen door het EU-Schoolfruitprogramma vaker groente en fruit mee naar school nemen. Vergeleken met vorig jaar is dit percentage gestegen, toen was dit 43%. Bij 26% van de scholen gebeurt dit soms, geven zij aan.

2.7 Vaste groente- en fruitdagen

2.7.1 Afspraken vaste groente- en fruitdagen

Aan de scholen is de vraag gesteld of ze verwachten dat er na de laatste levering vaste groente- en fruitdagen ingesteld worden tot aan de zomervakantie. In onderstaande tabel is dit beschreven.

Tabel 2.23 Blijven er dit schooljaar bij u op school vaste groente- en fruitdagen na de laatste levering?

	n	%
ja, wij hadden al vaste groente- en fruitdagen op school en blijven dit voortzetten	953	48%
ja, we hebben vaste groente- en fruitdagen ingesteld	125	6%
ja, we stimuleren al om fruit / groente mee te nemen (niet verplicht)	621	31%
nee, we hebben geen vaste groente- en fruitdagen	281	14%

Bijna de helft van de scholen (48%) geeft aan dat ze al vaste groente- en fruitdagen hadden en dat ze deze blijven voortzetten. Daarnaast geven 6% van de scholen aan dat ze vaste groente- en fruitdagen heeft ingesteld. 14% van de scholen heeft geen vaste groente- en fruitdagen en stimuleert dit ook niet.

Aan de scholen met vaste groente- en fruitdagen is gevraagd om hoeveel dagen per week dit gaat. De overgrote meerderheid (81%) geeft aan dat dit om 3 dagen of meer per week gaat. Bij 2 op de 10 scholen is dit voor minder dan 3 dagen per week ingesteld.

Er is aan deze scholen ook gevraagd op welke wijze het fruit en groente beschikbaar wordt gesteld na de laatste levering van het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma. In onderstaande tabel is af te lezen hoe scholen dit realiseren.

Tabel 2.24 Op welke wijze wordt het fruit en de groente beschikbaar gesteld op school na de laatste levering? (basis = vaste groente- en fruitdagen ingesteld op school; n = 1.078)

	n	%
door ouders fruit / groente mee te laten geven	915	85%
door samenwerking met een leverancier (betaald)	56	5%
doordat fruit/groente beschikbaar gesteld wordt vanuit de lokale overheid	45	4%
op een andere manier	33	3%
weet ik niet	29	3%

Het grootste gedeelte van de scholen met vaste groente- en fruitdagen vraagt ouders fruit en de groente mee te geven aan de kinderen (85%). Dit percentage is hetzelfde als vorig jaar.

Aan de scholen die hebben aangegeven geen vaste groente- en fruit dagen te hebben, of dit enkel stimuleren maar niet verplichten, is gevraagd wat de reden hiervoor is. In onderstaande tabel is beschreven wat de redenen hiervoor zijn.

Tabel 2.25 Waarom zijn er bij u op school geen vaste groente- en fruitdagen? (meerdere antwoorden mogelijk; basis = geen vaste groente- en fruitdagen op school; n = 902)

	n	%
wij willen het eten van groente en fruit stimuleren, maar niet verplichten	580	64%
onvoldoende beschikbare financiële middelen bij de ouders	218	24%
bij ons is het eten van groente en fruit al de norm, afspraken zijn niet nodig	212	24%
onvoldoende beschikbare financiële middelen bij de school	100	11%
weerstand ouders	86	10%
andere prioriteiten	70	8%
gezonde voeding tijdens de pauze is geen taak van de school	39	4%
weerstand team	23	3%
anders	35	4%
weet ik niet	57	6%

Ruim de helft van de scholen geeft aan dat ze het eten van groente en fruit wel stimuleren maar dit niet willen verplichten. Het hebben van onvoldoende hebben financiële middelen bij ouders is daarnaast ook een reden voor scholen om het niet te verplichten.

2.8 Toekomst

Aan de scholen is gevraagd of ze van plan zijn zich volgend jaar weer in te schrijven voor het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma. Zoals in onderstaande tabel af te lezen is, hoopt bijna 8 op de 10 scholen dat ze volgend jaar weer mogen deelnemen aan het programma.

Tabel 2.26 Gaat u uw school volgend jaar opnieuw inschrijven voor het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma?

	n	%
ja, we hopen dat we weer mogen deelnemen	1560	79%
nee, we willen graag doorgaan met het eten van groente en fruit in de ochtendpauze op school. Hier gaan we zelf aandacht aan besteden, zonder deel te nemen aan het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma	71	4%
nee	48	2%
weet ik niet	301	15%

Scholen die hebben aangegeven niet meer te zullen deelnemen aan het EU-Schoolprogramma geven hiervoor onder andere de reden dat ze het teveel werk vinden en slechte ervaringen met het EU-Schoolfruit programma hebben (voornamelijk weinig variatie wordt hier genoemd). Daarnaast noemen ze dat de schoolleiding of leerkrachten het niet willen of dat het eten van groente en fruit in de ochtendpauze al de norm is.

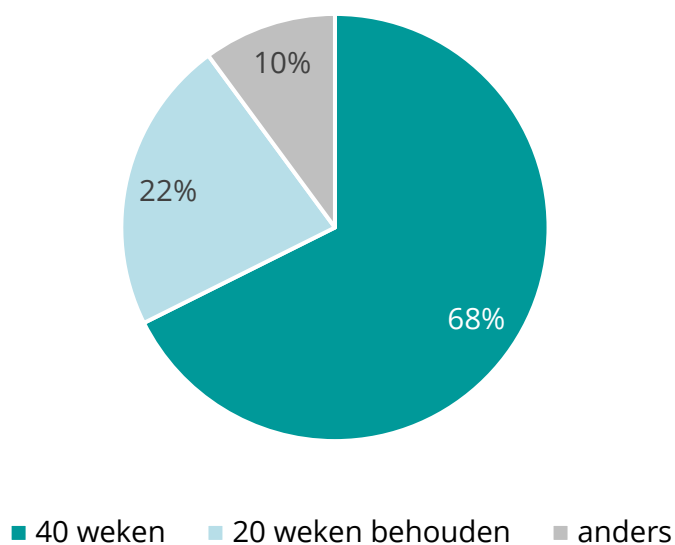
Tabel 2.27 U geeft aan niet opnieuw deel te zullen nemen aan het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma, kunt u aangeven waarom niet? (meerdere antwoorden mogelijk; basis = scholen die niet opnieuw willen deelnemen aan het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma; n = 119)

	n	%
te veel werk (tijd, schillen en snijden, afval)	50	42%
slechte ervaringen met EU-Schoolfruit	38	32%
schoolleiding / leerkrachten willen het niet	35	29%
omdat het eten van groente en fruit in de ochtendpauze bij ons op school al de norm is	30	25%
de kinderen willen het niet	11	9%
is de verantwoordelijkheid van ouders	8	7%
ouders / ouderraad wil niet	6	5%
wij willen geen contract tekenen, omdat we denken dat we dan ook gebonden zijn aan een contract met een commerciële aanbieder	5	4%
ondanks dat het programma gratis is, worden er toch interne kosten gemaakt (o.a. voor het personeel)	3	3%
onze school staat in een achterstandswijk. Er is geen geld voor een abonnement via een leverancier en de ouders kunnen het ook niet meegeven	0	0%
anders	36	30%
weet ik niet	2	2%

Scholen hebben bij 'anders, namelijk' voornamelijk genoemd dat ze andere scholen ook de kans willen geven om aan het programma deel te nemen. De scholen die hebben aangegeven dat ze slechte ervaringen met het EU-Schoolfruitprogramma hebben, noemen voornamelijk als reden dat ze te weinig variatie ervoeren of dat ze de kwaliteit slecht vonden.

Aan de scholen is gevraagd of ze (mocht dit in de toekomst mogelijk zijn) 40 weken gratis schoolfruit- en groente zouden willen ontvangen in plaats van de huidige 20 weken. Onderstaande figuur laat zien dat ruim twee derde van de scholen graag 40 weken gratis groente en fruit zou willen ontvangen, mocht dit mogelijk zijn.

Figuur 2.22 Stel dat het in de toekomst mogelijk is om 40 weken gratis schoolfruit- en groente te ontvangen. Waar zou uw school dan voor kiezen?

Scholen die 'anders, namelijk' hebben ingevuld, noemen voornamelijk dat het afhankelijk is van de kwaliteit en variatie van de producten.

2.9 Slotopmerkingen

Tot slot is aan de scholen gevraagd of zij nog opmerkingen hebben over het EU-Schoolfruitprogramma. 67% van de scholen geeft aan geen opmerkingen te hebben. De overige 33% van de scholen heeft wel van de mogelijkheid gebruik gemaakt om een of meerdere opmerkingen te geven. Deze opmerkingen zijn gecodeerd en in onderstaande tabel is beschreven welke opmerkingen het vaakst genoemd worden.

Tabel 2.28 Heeft u verder nog opmerkingen over het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma, die eerder niet aan bod zijn gekomen? (gecodeerde antwoorden)

	n	%
te weinig variatie in groenten en fruit dit jaar	188	13%
kwaliteit groenten / fruit niet altijd goed	100	7%
we zijn dankbaar dat we aan Schoolfruit mogen meedoen	76	5%
schoolfruit is een heel goed initiatief	66	5%
te veel / vaak peen geleverd	64	4%
sommige groenten (bijv. bleekselderij) wordt niet gegeten	51	3%
enthousiasme over het programma bij school / kinderen	47	3%
we hebben veel kinderen uit gezinnen waar groenten en fruit te duur voor is	39	3%
we moesten teveel weggooiden	38	3%
soms te weinig om te delen met alle kinderen	30	2%
we hopen volgend jaar ook weer deel te mogen nemen	25	2%
sommige groenten / fruit zijn te bewerkelijk	23	2%
we hebben begrepen dat er dit jaar minder geld / budget beschikbaar was	22	2%
programma zou juist moeten helpen om kinderen kennis te laten maken met verschillende soorten groente en fruit, dat lukt niet met zo weinig variatie	21	1%
soms problemen met leverancier	13	1%
uitbreiding naar 40 weken zou heel mooi zijn	11	1%
overig	156	11%
geen opmerkingen	983	67%

De positieve opmerkingen die genoemd worden, gaan voornamelijk over dat scholen dankbaar zijn dat ze aan het programma mogen deelnemen en dat kinderen / scholen enthousiast zijn.

- *Wij zijn erg blij met dit project omdat kinderen niet alle soorten fruit en groenten willen eten. Met dit project wordt dit erg gestimuleerd. Mijn hartelijke dank.*
- *Geweldig dat dit voor alle leerlingen zo laagdrempelig wordt aangeboden!! Niet alle ouders zijn in de mogelijkheid om dagelijks in fruit te voorzien.*
- *Ik vind het een goed iets. En dat kan ik niet genoeg benadrukken. Het helpt oprecht om kinderen toch net iets meer te voorzien in vitamines. Iets waar lang niet alle ouders van doordrongen zijn dat dit broodnodig is.*
- *Onze school is een school voor Nieuwkomers, veel fruit en groenten zijn nog onbekend voor deze doelgroep. Daarom is schoolfruit zo fantastisch om vooral onze kinderen hiermee kennis te laten maken. Ook de namen en woorden leren we hen zo op een goede manier aan.*

De negatieve opmerkingen die worden gegeven zijn voornamelijk gericht op dat er dit jaar weinig variatie was in de ontvangen producten en de bewerkelijkheid van de groenten en fruit.

- *We misten dit jaar echt de variatie in groente en vooral fruit. Alle leerlingen en personeelsleden zuchten op het moment dat we weer met penen in de klas aankwamen. Doordat het programma van november t/m april loopt krijgen we geen zomerfruit, dat zou zo leuk zijn. Af en toe viel de kwaliteit ok wat tegen.*
- *We waren dit schooljaar minder tevreden over het EU-Schoolfruit- en groenteprogramma. De porties klopten vaker niet (wat overigens wel werd opgelost), de afgesproken levertijd klopte vaker niet, de porties van bijvoorbeeld meloen waren erg klein. School had er te veel werk mee (extra bellen, extra fruit bijkopen).*
- *De poster 'proef ze allemaal' scheidt de verwachting dat we tijdens het EU-Schoolfruitprogramma alle getoonde soorten kunnen proeven. Dit was niet het geval. Wel variatie in bijv. de soort appel (merk), maar niet in veel verschillende soorten fruit.*
- *Bleekselderij en pastinaak zijn niet populair bij de kinderen. Het lukte ons ook niet om ze enthousiast te krijgen door het lekkerder te maken d.m.v. dipjes. Misschien nog meerdere tips?*

3. Bijlage: achtergrondkenmerken

Tabel 3.1 De vragenlijst is ingevuld door...

	n	%
directeur / adjunct-directeur / locatieleider	653	33%
leerkracht	577	29%
teamleider	33	2%
intern begeleider	61	3%
onderwijsassistent	154	8%
administratief medewerker/secretaresse	303	15%
conciërge	121	6%
ouder	14	1%
anders	64	3%